

Potovanje krog Triglava.

(Spisal J. Tušek.)

Nabaši v kak meh čistega zrakú v Sibirii ali na Krasu, verh Triglava ali v puščavi Sahari, ga nesi v svoj laboratorij in ga razkroji, in prepričal se boš, da cent zrakú je sostavljen iz 77 funtov gnjilca in 23 funtov kiselca, in da je razmera gnjilca in kiselca v ti mešanci povsod in vedno ravno tista; pa zrak je malokje čist in tedaj ne povsod ravno tisti. Mnogo jih je po zraku v različnih razmerah plavajočih stvari, katerih lastnosti se zrak navzame. Po močirnih krajih plavajo po zraku miazme, ki vzrokujejo merzlico in druge bolezni; po nekterih jamah, kletih in vodnjakih je polno ogeljne kisline, ki luč pogasi in človeka zaduši; ljubljanski zrak pa je napolnjen z makovim prahom, kakor se mi zdi. Saj bi drugače ne bilo misliti, zakaj se loti človeka, ki ga diha, tak tožljivec. Kdor je slabega spanja, naj gre tje, in gotovo bo kmalu ozdravel. — Komaj sem bil dva dni tam, in že sem čutil zračno moč. Ker imam pa, hvala bodi Bogu! še precej dobro spanje, mi pa ta zrak ni bil po volji in tožil sem svojo nadlogo prijatlu Antonu, ki se je še celo bal, da zbolí na duši in na telesu, če bi se ne pobral iz mesta. Sklenila sva tedaj iti v bohinske hribe, in še tisti dan sva derdrala proti Loki.

Do Loke se je peljal z nama mlad iskren domoljub, ki še na ljubljanski gimnaziji klopí brusi. Ta karakteristika je menda dovolj; saj so tam mladenči, ki bi čutili, da so Slovenije sinovi, skoraj bi djal — bele vrane. Ko pridemo na Faro pri Loki, pravi Anton: „Pojdimo gledat na pokopališče! Nek ljubljanski profesor je un dan našel tukaj „cirilsk grobopis.“ — Hodili smo krog cerkve in prišli tudi na zgornji strani do vzdane plošče, na kateri so bile tri podobe, ki pa ne vem, kaj pomenjajo in okrog in okrog je bil napis, ki bi se zdel slepemu res morda cirilici podoben. Skušali smo brati, pa ni šlo kaj. Kar ugame Anton besedo: „gestorben“ in potlej smo še prebrali: „geboren,“ in „Barbara. Dosti za cirilski grobopis! Pisano je bilo menda v nemški pisavi prejšnjih časov. Tu je naju zapustil mladi tovarš.

Lep večer je bil, ko sva se peljala po selški dolini in kaj možko se je deržal Ratitovec ravno pred nama. Kmalu nama napové duh, da sva blizo oglja in žrebljarjev. V Železnikih je bilo zavolj sabote večera že vse mertvo, samo pri eni hiši je še berlela luč, in v tej sva se spravila v ne premehko postelj.

V nedeljo zjutraj zadnjega julija sva se bila namenila čez Ratitovec in Jelovco v Bohinj. Anton je imel namen, da bi nabiral rože po hribih, razbijal kamnje, lovil kebre, muhe in drug merčes; za vse to mu je bilo pa treba mnogo orodja. Najel je tedaj nosača, ktereга pa meni turistu ni bilo treba.

Ist dein Bündel leicht geschnürt, Wer zu vieles mit sich führt,
Ist auch leicht dein Wandern; Braucht stets einen andern.

Zverh Ratitovca se vidi precej daleč okrog; ker pa je bil že drug gospod povedal v Vodnikovem spomeniku, kako daleč se vidi, pa nimam nič da bi pristavil, kakor to, da mi je bilo strašno vroče, preden sem bil na verhu.

V razoru blizo kočé sem Antonu pokazal jamo, v kateri imajo pastirji led, da ga tajajo. Začel je vanjo pridši ogledovati mahovje in našel je bil, kakor je djal, nek „Lebermos“, ki se ne pobera na cesti. In res, toliko da nisem spravil naravoslovca iz jame, da je bilo meni turistu že na zadnje skorej žal, da sem mu jo bil pokazal. Zares čudni ljudje so naravoslovci! Jaz bi bil veliko rajše šel h koči iskat, kje bi bilo kaj, da bi ugriznil, kakor pa mahovje preberskoval.

Ko smo v Jelovco prišli, je še le kaj skakljajal pridni g. Anton od trohljivega štora do obraščene skale in tako dalje, da bi bil obupal jaz turist, ko bi ne bil zagledal erdečih jagod, ki so se mi smilile tako, da sem jih rajše jel brati, kakor pa puščati nemili osodi, ki jim je namenila pogin v tem samotnem gozdu. Tudi nosaču se je moje djanje pametno zdelo in jel me je posnemati.

Mahovje in jagode so nam pa ukradle pravo stezo, in zdaj je bilo treba, da smo skakljali čez poderte smreke, čez hosto, ruševje in skalovje, kakor prav nevkretne kobilice. Antonu je povedala magnetična igla, na katero stran da leži Bistrica, in tje smo jo zavili.

Kedar pridem v gozd, ki je tako neusmiljeno razmesarjen, kakor Jelovca, kodar smo hodili, se mi ravno tako milo stori, kakor bi gledal bojno polje po terdovratni bitvi. Tu in tam velja: moraš! Razveselil me je spet pogled po čertih, koder je rastlo in cvetelo vse erdeče ciperja (*Epilobium montanum*), ki je dajalo goličavam podobo veselega mladega življenja.

Postal sem malo, kar pade pred menó na tla z drevesa gosenica z njeno osi podobno sovražnico vred, ki je legla jajčika svoje v gosenci truplo. Iz jajčikov bodo izlegli červički, ki bodo gosenco razdjali, pa skerbeli bodo, da ne bodo poškodovali gosence tako, da bi poprej poginila, dokler bi sami oderuhi njeni doraščeni ne bili. Gosenica bo dorasla, se zavila v mešiček ne vedé, da se nikdar ne bo vzdignila v podobi pisanega metulja v svitli zrak. Namesto metulja bodo izletele iz bube živali, ki jih Nemeč imenuje „Schlupfwespen“. Iz smerti se dviguje spet novo mlado življenje.

Pozneje smo prišli vendar v lep mlad gozd, kjer se ni poznala na vsakem deblu neusmiljena sekira, in kjer ni stopil človek z vsako stopinjo na iverje. Prišli smo bili tudi na pravo pot, in vse je bilo prav. —

Svoje dni sem bil se sošel z gospodom, ki mi je v pogovoru sledeče povedal: Kdor ima petice, ta je mož; kdor pa denarja nima, je osel vseh! Kaj pomaga vsa navdušenost za vse lepo in

dobro, če je pa retorta pod kožo prazna. To je prava kemija, ki človeku občutek lakote vzame. Lahko je s polnim želodcem govoriti o lepoti naravski, v svojih mislih se dvigovati čez navadno življenje, zaničevati filistre, ki pri vsaki reči le prašajo: cui bono? in govoriti, da vednost je le zavolj same sebe, kakor cvetlica, ki cvetí zato, ker cvetí. Pa to vse skupej ni nič. Vse se vertí le krog fizikalno-kemijskega procesa v želodcu. Materialno življenje zaničuje v besedah le tisti, ki ima vsega zadosti. — Ne vem kako, pa prišle so mi bile besede tega možá na misel, ko sva z gospodom Antonom že pozno šla proti Nemškemu rovtu in je tovarš moj še hotel briologizirati v bližnji luži.

Iz gozda pridši, zagledava pred sebo Triglava v večerni zarji. Druge niže goré in dolina pred nama je bila že pregernjena s tamno višnjevo odejo mrakú. Nemški rovt je nemška naselitev, pa ker ne vem zgodovine te vasí in se mi ne ljubi, da bi je kje iskal, pa hitimo dalje. Prašala sva Bohinca, če kaj pripovedujejo, od kod bi bili prišli prvi ljudje v ta kraj, nama pa je djal, da iz Laškega. Pri ti priliki naj omenim vas Laški rovt. Moj tovarš je slišal tudi od svojih prijatlov, da Bohinj (Wochein) izhaja od laške besede: vale vachino, kravja dolina.

Na Bistrico pridši je dal Anton sedanjemu nosaču slovó, in poslal v Srednjo vás po drugega, Šesta imenovanega.

Šla sva h Tončku v gostivnico, kjer ne delajo po principu: Bolje je, derži ga, kakor lovi ga; in tudi ne mislijo: kaj se mi bo mošnja tega ptujca smilila, saj morda ne pride več! So pa nekteri kerčmarji po Gorenskem, ki menda mislijo, da je vsak, kdor se v te hribe zgubí, Anglež, ki ne vé, kako da bi se znebil denarja, in da le dobro delo storijo, če mu ga enmalo odbašejo.

Preden se uzdignemo v hribe, moram še dati dober svèt vsem, ki mislijo hoditi po Bohinjskih planinah: brešna naj si nakupi vsak na Češnici pri županu, Morda imajo tudi drugodi dobre klobase, da so pa Smukavčeve dobre, vem, ker sem jih sam skusil.

Pervega avgusta ob štireh popoldne smo odrinili iz Srednje vasí, ko nas je bil poprej preskerbel učitelj Germ s palicami za planine. Komej sem jo nesel gorjačo, pa sem se prepričal pozneje, da je bilo prav, da sem jo vzal.

Ko smo prišli na rovte, smo vidili cele verste koscov in grabljivk v bolj čedni obleki, kakor je sicer pri delu navada. Kedar se napravljajo Bohinjci v rovte na košnjo, je zanje vesel dan, kterege obhajajo, kakor se ravno dá. Če jih odrine le malo, podkurijo veselje svoje le z enim ali z dvema poličema, in izsipljejo potem radost svojo v glasnih vriskih. Če pa odrine vsa mladina cele vasí, pa že obhajajo nekaj, kar bi Nemeč koj imenoval: „Volksfest.“ — Pred nekaj leti sem se peljal skoz Bohinjsko Belo, ko je ravno bilo vse živo v gostivnici. Dekleta v novo oprani obleki so sedele krog miz

in so jedle pogačo; fantje v belih rokavih, s strašno velikimi šopovi cvetlic za klobuki, da so se okraji šibili, so tudi sedeli ali opotekali se sred hiše. Nekaj jih je tudi v veži plesalo. Vsak možak je imel oselnik za pasom. Na uprašanje, kaj da to pomeni, zavriska jih nekaj: Juhé, gremo v rovte! Šel sem v vežo, da bi vidil ples. Plesali so klobasasti nemški valcer, mazurko in poskušali polko française, in me prosili, da naj jih je naučim. To je bilo dobro, da nisem vedel, kaj bi in kako bi! — To so slovenski „folksfesti“! —

Med kosci, do katerih smo bili prišli, je bil tudi najinega voditelja sin Janez, ki je svojemu očetu od todi pomagal nekaj časa breme nositi. Med potjo do senožeti naj pa priporočam vsakemu, kdor misli po teh hribih hoditi, možá za voditelja, ki mu je znana vsaka skala, ki vé za vsako stezico, za vsak germiček, kar jih je le notri do Trentarjev. Sicer sem to še le pozneje zvedel, pa kdo bi se deržal vedno „železnih-pravil“ chronologije! Ta mož je ravno naji voditelj, po domače Šest imenovani, ki ga imajo pa gospod fajmošter in na gradu zapisanega za Joža Škanterja. Mož je sicer že 51 let star, pa je vendar še vedno šaljive govorice in vé veliko povedati od prigodkov, ki jih je doživel na lovu divjih koz, katerih je že 266 v svojem življenju ustrelil. Je namreč bar. Cojzov lovec.

Solnce je že zahajalo, ko smo s senožeti prisopli v gozdek, po katerem nas je peljala kozja stezica tako, da smo slišali studenec šumljati. Srečalo nas je Bohinjsko dekle s škaфом vode na glavi. Odgovor na naše uprašanje, ali se ne boji, da jo bo vergel škaf čez robé, je bil smeh, ki se mu je vidilo na nosu, da se dela norca iz bedaste gospóde.

Pri studencu smo počili in lepo je bilo viditi skoz stare smreke pod nami Bohinjsko dolino z jezerom v kotu, obdano od gorá z golimi glavami, iz med katerih sem si zapomnil sedmoglavatega Lajnerja, črnega Lisca, Černo perst, ki jo imenujejo botanikarji kranjski botaniški vert, Raskovca, Suho, Poderto goro in Bogatina v kotu Bohinja. Iz med vseh teh in drugih hribov cele verste, ki meji Bohinj proti jugu, je pa nar bolj možki zadnji proti jutru, dvojeglavati Ratitovec, pod katerim se razteguje široka, černokrílata Jelovca, ki se ji od daleč ne vidi, kako da ji je pri sercu.

Od studenca nas je peljala steza v grobljasto grapo pod Tosec, in od todi kviško skoz gozd proti stanišču. Ko smo prišli iz gozda, smo jeli upiti vsake sorte besede v hrib, ki jih je nam pošteno ponavljal, kar se je zdelo posebno Janezu toliko smešno, da ga ni mogel deržati drobnega smeha. Tèma je bila kakor v mehu, ko smo prišli na stanišče pod Toscom, kjer smo oplašili nar poprej nekaj krav pred kočó, potlej pa še majerco v koči. Revica ni mogla kar nobene besede spregovoriti, tako jo je naduha dušila. Komaj da nas je zamogla uprašati, kaj da bi ji dobro delo.

Mi bi že povedali kaj, ko bi vedli in ko bi imeli zdravil; pa tu imamo žganja sebó, morda vam bo to pomagalo.

In res, nekaj požirkov, in naduhe ni bilo ne duha ne sluha. —

Janezu ni drugega kazalo, kakor še le zjutrej zgodaj nazaj v rovte iti; pa bilo mu je menda dolg čas pri nas, ker se nam je bil zgubil. —

Ko smo odrinili drugo jutro proti Velem polji, je že sijalo solnce po gorah in tudi že v dolino gledalo čez nje. Steza nas je peljala po kaj lepi travi pod širokim Toscom. Tukaj smo nabrali med drugimi cveticami za med papir tudi koperjeve peresca (*meum athamanticum*) za v žganje, ki mu daje dober duh in okus in je za v žganje to, kar so dušeče strašnice (*Asperula odorata*) za v vino.

Perva žival, ki smo jo srečali, je bil planinski zajec, ki je po zimi bel, po letu siv, in bolj domačemu, kot divjemu podoben v tem, da ni tako plašen in da skorej na vsake tri korake poseda. Komaj je htel bežati pred nami v spokljino bližnje skale. — Čez pičle dve uri hodá pridemo verh grička, in pred sebó zagledamo kotel Velo polje, obdano od orjaških verhov ali špikov, kakor pravijo Bohinjci.

Pri ti priliki naj povem, da gotovo ni prav pisati: Belo polje, kakor je navada. Koj zraven je Malo polje, in Bohinjcov nobeden ne pravi, Belo polje, ampak vsaki le Vel' pólje. Samo Šest je rekel, da akoravno ljudje pravijo: velo polje, bi vendar mogli reči: belo polje, kakor gospodje pišejo! Pa Tominci še zdaj govorijo od vele hiše, od velega hrasta, in tudi v Srednji vasi je mož, ki tako govori. „Velik“ je novejša oblika od oblike „veli“, česar pa prvi, ki je pisal „belo polje“, vedel ni. — To mi je povedal prijatelj Anton.

Na desno nad nama se je stegoval Tosec, za katerim je zareza, po kateri se pride iz divje zgornje Kerme. Ravno med kočami so trije stermi robovi, Virner, Čikeljman in Cesar, ki vežejo Tosec s podnožjem Triglava, ki se je svetil ravno pred nami v svoji sivi, pusti skalnati obleki. Dalje na levo se dviguje debela kôpa Marjetčeva glava; na eni njeni strani se vidijo beli pasovi proda, kakor beli lasje. Iz med vsih hribov, kar se jih od tod vidi, je podoba te gore naj bolj „originel“. Še bolj proti levi je gledal Knjavs izzad Mišeliverha, ki ravno pred njim mejí Velo polje, od ktere ga loči nizki herbet ravnico Malo polje.

Velo in Malo polje sta kotla ali konte, kakoršnih je mnogo po apnenih gorah, ki jih je pa napolnil od snežnic nanesen pesek tako, da sta lepi ravninici. Ko bi tla držale vodó, bi bila okrogla jezerca.

Koč na Velem polji bi ne bil razločil od groblje, ko bi se ne bil valil iz njih dim, ki se je razprostiral nad njimi, kakor višnjeva meglica, ktere solnce še ni bilo obsijalo; kravji zvonci so se slišali iz kota dolinice, ki derži od Velega polja do podnožja Knjavsovega. Šli smo doli proti kočam, krog katerih je rastel šavelj, bolj preč pa nizka trava, ki se zmirej redkeja kaže izmed skalovja, ker kolikor

više, toliko borniše je rastlinstvo. Sem ter tje pokriva še ruševje iz zemlje moleče rebra in na levo se vidi tu še kaka žalostna smreka s suhim verhom in visečimi krevljastimi vejami. Bolj visoko pa mine še ruševje, in le sem ter tje se še sveti izmed skalovja redka travica. Še više je pa le pusta siva puščava, ktero prelazi le divja koza in prehodi le redkokrat prederzni človek. Le sivo skalovje, kamor pogledaš, pa bliže pridši vendar še naletiš na kako nizko cvetlico, ki živi samotna v čisti višavi!

V koči Orjakovega Šimna smo se malo pomudili, bremena odložili in šli smo pod Triglav botanizirat in geognozirat. Ko gremo po stermini, pokaže Šest kraj, kjer so ljudje časih zlatice kopali. Namesto zlatice se je pa dobilo le nekaj zernic „Schwefelkieser“. Blizo zraven je tudi višnjeva ilovca, ki pravijo od nje, da bi bila dobra barva. Ko pridemo verh stermine, se nam odpre med robovjem še precej zelena Konjska planina. — Verh ene skale je stal mož, ki na palico opert nas je čakal, da smo prišli do njega. Bil je tako divje postave, da bi ga ne bil rad srečal sam v samoti. Rekel je, da je ovčar in da so ovce zadej za gričem. Bil je že postaren, pa erdeče lice je kazalo, kak zrak da diha sin planin. Bil je, kakor da bi se bil vtelesil v njem ves značaj teh planin. — Sivo, pusto skalovje, le sem ter tje kaka erdeča ali višnjeva cvetlica; mogočne goré, ki se v oblake zavijajo, iz katerih švigajo strele, vse to se mi je zdelo v njem skrito. V na pol zapertih očéh se je svetil čuden ogenj. Spremil nas je mož nekaj časa in potem šel skorej v naše veselje za ovcami.

Ko smo prišli konec razora, se nam je odperl na večerno severno stran popolnoma nov svét. Ni ga kmalo bolj divje romantičnega kraja, kakor je zgornja Kerma, ktera dolina se je začenjala ravno pod nami. Kakor je dolga, jo mejé na jutranji strani navpične visoke stene, ki iz dna doline v visočino stermé. Nam na desno je bilo Triglavovo podnožje, dalje proti večeru Kredarca, Rež in Rjovina; ravno spredej v daljavi pa tamni gozd Mežaklja. Obzorje so mejile goré, ki stojé med Dravsko in Savsko dolino. Krog Rjovine, Reži in Kredarce so se lovile megle, kakor beli strahovi. Namenjeni smo bili na sosedo Triglava, na Kredarco, na kateri se je pokazoval včasih iz megle še od merjevcov postavljeni kol. Treba je bilo, da smo čakali, če se bodo prepodile megle, in naberali smo med tem mnogo nizkih zelišč in mičnih cvetlic, do slej meni neznanih. Šest pa pravi: Počakajte, na Kredarci bomo pa dobili tiste rožice, ki človeka tako le milo gledajo! Na to me pogleda z enim svojih višnjevih očés iz pod čela in se mi nasmeja. Mislil je na krasne Triglavske mačje oči in na Triglavski jetičnik. Ko smo se tako medli z naberanjem rastlin, priletí precej blizo cel trop tičkov, ki so po produ skakljali. Gledali smo jih skoz daljnogled in gosp. Anton jih je spoznal, da so lepi planinski šinkovci (Schneefinken).

(Konec prihodnjič.)

Ko ga vidi, kliče druga si od čolna,
In stermeč obadva in zavzetja polna:
Kdo si? ga prašaje bliže k njemu gresta.
Če sta božja — reče — to od Boga vesta.

Ko so ga peljali v cerkev posvečeno,
Z lučjo samovžgano jasno razsvetljeno,
Priletí golobec, dene mu na glavo
Papeževo krono in zletí v višavo. —

S ključem ga odklene, neseta ga v ladjo,
Po tak dolgem noge hoje se odvad'jo;
V Rimu kar od sebe zapojó zvonovi
In valé naprot se ljudstva jim valovi.

To le ti je prava in resnična storja
Od očeta svet'ga papeža Gregorja,
To so ti besede te legende svete,
Nam za dušno pašo smilno razodete.

Tak je teta prav'la, tak sem jaz napisal,
Brez lepote pevske sem obod narisal,
Češ da bi kak pesnik Sofoklove Vile
Kak za Ojdipa si htel napeti žile.

Potovanje krog Triglava.

(Dalje.)

Ko so se bile megle nekaj prepodile, odrinili smo kviško. Povsod nam je zapiralo pot sterme skalovje; nikjer ni bilo viditi, kodi da bi bilo mogoče na verh priti. Pa ko smo više prišli, se nam je odperal pot in brez posebne težave smo prišli po produ do snega, ki leží nakopičen v kotlu pod izhodnjo stranjo malega Triglava. Marsikaj nama je vedel povedati Šest, kako da je tu zalezoval divje koze in kje da je stal, ko je debel kozel smertno ranjen zadnjikrat od tal poskočil. Zdaj pa nismo nikjer vidili nobene divje koze; samo sled se je poznala na snegu in vidili smo tudi na snegu ležati nekaj neprebavljivih stvari, ki jih je odločila koza iz svojega trupla in izročila mertvim močém veseljnosti. Bolj kakor sledí divjih koz so pa mikale naravoslovca Antona in tudi mene živalice, ki sva jih na snegu lovila. Dobila sva muh, pajkov, mravelj, ki jih je gotovo vihar sem bil zanesel, in polno majhnih živalic, ki celo svoje življenje le v snegu živé. Kakor je živalica majhina, ima vendar toliko gorkote v sebi, da stopí sneg krog sebe, in da se tako zamore gibati kaj veselo v kapljici vode v sredi snegá.

Od tukaj smo šli spet le po produ na verh. Tu povsod se vidi, kako voda vedno znižuje in znižuje goré.

Voda pada na zemljo v podobi dežja ali snega in leze po spokljinah v skalovje; ker imá pa voda lastnost, da je pri 3° R. nar gosteja in da se razteguje, kedar zmerzuje, tišči silama skalovje naražen in ga popolnoma razdrobuje. Ko se led raztaja, zgubi kamnje zvezo s skalovjem in se valí v globočino in to toliko lože, kolikor stermeje je gorovje. Snežnica in drugi potoki valé kamnje globokeje v grape in doline, od koder ga reke in potoki dalje v ravnino nosijo, kjer oglajeno ali v pesek zdrobljeno bliže ali dalj doli obleži.

Ta velika mehanična moč vodé je nekega iskrenega potovavca po gorah, ko je tu pod Triglavom stal, tako ganila, da se je zjokal, ker je previdil, da bodo prisli časi, ko Triglav ne bo več tako visoko v megle molil svoje sive glave, kakor zdaj; in da takrat bo lahko vsako otroče splezalo nanj. Pa revež ni pomislil, da te razvaline in to zdrobljeno kamnje, po katerem je hodil, je delo stoletij, da narava tam, kjer nar mogočnejše dela, doprinaša tiho in počasi dela in da se bodo poprej njemu sibile nogé, kakor očetu Triglavu. Pridši na verh, ki veže mali Triglav s Kredarco, smo zagledali pod sebo ledenik, ki se razteguje na severno-zahodni strani Triglava, mu ledja pokriva in segaje globoko doli do navpične stene, ki stermi ravno kvisko iz Mojstranske doline.

Ko bi morde kak profesor semkaj pridši terdil, da to ni pravi ledenik, ker nima „Firna“, ne „Seitenmoränen“, se mu pa pokaže erjava „Endmoräne“ globoko doli ravno nad imenovano visoko steno in višnjeve spoke, ki se raztegujejo čež-nj in ki kažejo, da ledenik teče, t. j. da se počasi navzdoli pomika. To, pravim, naj bi se mu pokazalo, če bi že ne verjel ledu samemu. Saj so te spokljine na pošev čez led, in ne navzdol in torej ne morejo biti sledi še od tistih dveh skal, ki jih je bil potakal zverh ledenika doli pred nekaj leti gospod I., kakor je pravil v dokaz, da je bil prišel iz Mojstrane na Triglav! Tri mesce pozneje jih je še kazal neki gospod svojemu tovaršu, ko sta v Mojstranski dolini bila: Sehen sie, mein Herr, die zwei Furchen! Die rühren noch von den zwei Steinen her, die Herr . . . vor drei Monaten vom obersten Ende des Gletschers heruntergerollt hatte. — Čez ta stermi ledenik pridejo Trentarji semkaj na krajnsko stran nad divje koze. Z dolgo motiko (Gemsstock), ki ima na koncu na eno stran sekuro in na drugo kljuko, si vsekujejo stopnje v led in kljuko vanj zasajaje pridejo vselej srečno čežnj.

Šli smo dalje po verhu na Kredarco in smo se usedli pri kolu, ki so ga merjavci postavili, da bi počivali in uživali lepi pogled na severno in na jutranjo stran. Proti jugu sta nam mali in veliki Triglav mejila obzorje. — Anton pravi čez nekaj časa Šestu: Če se bo temu gospodu poljubilo, bosta pa stopila jutri na Triglav, jaz bom pa med tem z rastljinami opraviti imel; jaz nisem za Triglav, ker sem kakor plašni konj, ki ga ni spraviti dalje, kjer je nevarno.

Šest mu daje pogum in priterjuje, da ga bo spravil na verh. Če sem tega in tega nesel na verh, bom vas tudi! Saj poznam hojo vašo! Na zadnje popraša še za moje misli in mu rečem: Nisem prišel sem zavolj Triglava, pa šel bi vendar, če bi šla vidva. Danes pa sem truden in nimam nič kaj veselja do njega; posebno če pomislim, da bom danes tako globoko doli mogel iti, clo na Velo polje, in jutri spet nazaj gori. Mene vedno jezi, kedar gredé na hrib moram veliko navzdol hoditi, ker vem, da je marsikaka stopinja zastoj.

„Saj jutri na to ne boste mislili, da ste že enkrat hodili po ti poti. Saj vem, bojita se ga oba Triglava, pa od une strani ni tako gerd, kakor od té. Šli pa bomo!“ pravi Šest, in vernili smo se s Kredarce okrog malega Triglava na Ledine na izhodnjo stran Triglava, da bi tam botanizirali, za kar bi nam jutri časa primanjkovalo, ko bi tudi šli na Triglav.

Siti hoje po skalovju in po produ smo prišli v mraku k staném na Velo polje. Komej smo bili povečerjali, kar priskakljajo vsi majerji in vse majerce, kar jih premore Velo polje, k nam v kočó. Nisem vedel, kaj da pomeni to, dokler me ni podučil Šest, da je Orjakov Šimen petelin vseh, in da so prišli k njemu k večerni molitvi, po kateri jim bo delil povelja, kam da naj ta ali uni past žene.

Ko so sedele dekleta tako okrog po enonogatih stoléh, kakoršnih se poslužujejo, kedar molzejo krave, jih je jel Anton prositi, da bi kaj zapele. Pa niso mogle peti, ker je bila zmolkla tista, ki „čez poje“. Anton jo je jel koj kurirati s sladkorom, v rum namočenim, kar ji je precej pomagalo, pa vendar ne toliko, da bi bila mogla peti. Na to se oglasi fant, ki je čutil v sebi godčev poklic: Bom pa jaz eno zagodel! Šel je in prinesel kmalu iz svoje kočé strašno velik „Blechinstrument“, bombardon po imenu, in jel je nanj bombardirati tako, da so se bile zbudile vse krave okrog stanov. Zavolj same iskrenosti in veselja do godbe, ktereга ni mogel berzdati, ko je v tek prišlo, je pihnil časih napek v bombardon, da se je čulo le kruljenje bombardona in srebanje godčevih za godbo navdušenih ustnic. Na zadnje so ga prosile dekleta že za božjo voljo, da naj privošči saj kravam mirú in počitka, če se mu že naše ušesa ne smilijo. Tem milim prošnjam se je, dolgo obotavlja se, na zadnje vendar udal.

Začudil sem se, ko sem tukaj slišal ženske govoriti: „Sem pasesel, sem šel, bom šival“. Na uprašanje, zakaj tako govoré, so dale odgovor: Naše dela so take, kakoršne so možke, zakaj bi tedaj tudi tako ne govorile, kakor možaki! Vsak bi se nam smejal, ko bi govorile, kakor drugod ženske govoré.

Pozno v noči je že bilo, ko se je izpraznil stan, in spravila sva se z gospodom Antonom na visoko postelj, izpod ktere je Šest sena izvlekel in si na klopi postlal; pa ga ni bilo mirú celo noč pred Orjakovim Šimnom, ki je delal sir po noči, kakor je tu navada. Spijo pa majerji po dnevi na paši pri kravah.

Ko smo se napravili zjutrej 3. avgusta na pot, je že tekla sedma ura. Šli smo po znani poti verh Ledin do snega, ki je v kotlu na jutranji strani velicega Triglava. Tu pravi Šest: „Zdaj bomo pa hodili po novi poti, ki sem jo jaz zasledil in ki je boljša kakor stara. Še nikoli ni nobeden gospod po nji hodil, le lansko leto sem peljal gospoda Logarja iz Ljubljane po nji nazaj.“ — In pokazal je nama, da bi šli prek stene malega Triglava od snega na pošev do

verha. Viditi pa od spodej ni bilo, da bi bilo mogoče, kje todisti stopnje postavljati na navpično steno. Ko sva mu pravila, da to ni mogoče, pa pravi:

„Jaz pa pravim, da je todi gori lepše kakor po grebenu! Le čakajta, da vama povem, kako sem našel to stezo. — Enkrat je bilo dokaj divjih koz tû le na snegu. Jaz sem pa tam le doli stal. Mislil sem: Tu ne morejo koze nikamor, in morajo memo mene priti. Pa, glej ga vruga! ko me zagledajo, zaberlizga prvi kozel in vse jo ustrižejo na pošev po uni le steni, kakor bomo danes hodili“.

Ko mož ni jenjal priporočati svoje poti, sva se mu pa izročila misleča, če ne bo šlo naprej, bo šlo saj nazaj. Šli smo po snegu gori in se zavili na levo prek sredi stene. In res, kdo bi bil mislil, da bo tako dobro šlo! Se vé, da smo lezli večidel po mačje, in da so bili persti kmalu vsi opraskani, kar je pa malo delo.

Palice so nas sicer težile, pa nesti smo jih hteli do stare poti, kodar smo mislili nazaj iti, da bi skusili, ktera je bolja. Ko pridemo na mali Triglav, smo se malo oddahnili. Proti večerni strani so se vile sive megle okrog Ozebnika in Mangarta, pa voditelj je mislil, da to ne pomenja nič hudega, in šli smo dalje po herbtu do grebena, ki se mora čežnj jezdariti. Greben ni kaj širok čez čevelj, in na obe strani je stena ravno navpik. Na izhodno stran sem vidil globoko doli pod podplatom leve noge sneg, pri katerem smo počivali; pod podplatom desne noge pa še v strašnejši globočini že zgorej imenovani ledenik. Jaz sem kobacal popred, v sredi je šel Šest, zadaj je pa jezdil gospod Anton. Šest je šel v sredi, da bi tega ali unega prijel za bedro, ko bi ga htela globočina potegniti k sebi v merzlo naročje.

Ko prilezemo na sredo kake tri sežnje dolgega grebena, pa pravi Šest: „Postojmo malo, da si tobaka nabašem, sem ga že potreben. In izvleče iz enega žepa pipo, iz drugega tobak, si pipo nabaše, gobo ukreše in tobak zažge. Groza naji je bila, ko sva ga vidila stoječega na ozkem grebenu nad strašno globočino tako manipulirati.“

Tako smo plezali tudi naprej na veliki Triglav brez posebne težave, samo pri „erdeči skali“ nama je malo tesno hodilo. Tam je bilo treba Šestu stopiti na koleno, na ramo in tako dalje kviško. Ko smo že proti verhu šli, so se jele zbirati megle od vseh krajev, pa Šest naju je tolažil, da se bodo prepodile. Da bi pa treskalo, od tega po njegovih mislih še govorice treba ni bilo.

Ko smo bili na verhu, je bila ura ravno ena popoldne. Na večerno stran se ni nič vidilo, in tudi proti jutranji strani so se že valile megle in oblizovale stene malega Triglava, čez ktere smo gledali doli v deželo, ki je ležala pod nami. Nar bliži kraj, ki se je vidil čez megle, je bilo Bleško jezero, in od todi je peljalo okó čez vso Kranjsko notri do Istre, na Hervaško, Štajersko in Koroško. Pa

zrak je bil predimnat, in le dobre oči so še uganjevale, da tū ali tam na meji obzorja, kjer slabe oči niso vidile nič kot višnjev dim, je gora, ki jo imenujejo tako ali tako. Na severni strani za koroškimi gorami se je svetil Veliki zvonik v belem snegu in bliščali so se njegovi ledeni sosodje.

Kmalu so potegnile nam megle sivo plahto čez lepi pogled proti severju in jutru in odgernile nam Laško in Tirolsko. Pripetilo se je, da je ravno visil oblak nad morjem, ki se nam je pri tem pripravnem razsvitljenju bolje dalo razločiti od merča, v katerem se je Laška ravnina zgubovala v daljavi. Dobro se je razločil stolp cerkve sv. Marka v Benetkah, čigar bi morda brez unega oblaka ne bili vidili.

Ni bilo časa dovolj, da bi bili pregledali natanjko vse, kar so razločevale oči, ker kmalu je bilo vse v meglah. Gorkote je bilo na verhu, če se ne motim, 12° R. Trudni smo bili vsi, in ko smo čakali, da bi se megle prepodile, se nam je pripetilo vsem trem, da smo se spravili na tla in zadremali. Šest se je zvalil na kup snega, ki je bil še v kotliču. Spali smo dobro uro, in ko smo se zbudili, so nas obdajale tako goste megle, da nismo vidili drugega, kakor nekaj čez dva štirjaška sežnja široko sivo skalo pod nogami, drugod okrog pa vse le mokro sivo meglo, kakor da bi bila nas skala nosila po zraku skoz megle! Treba je bilo tedaj verniti se, ker nismo upali družega pričakati, kakor kako prav pošteno treskanje, česar smo se pa bali, ker smo vidili povsod na novo od strele preorano skalovje.

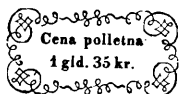
Ko pridemo nazaj na mali Triglav, je pa jelo dežiti, in od todi smo šli v gostem dežju po stari poti nazaj, ki je pa res veliko gerša kakor una, po kateri smo gori šli.

Na snegu, od kodar smo bili poprej odrinili, smo se spet odpočili. Dež je bil jenjal in skočili smo navzdol proti Velem polju, da bi nas hoja ogrela, ker premočeni smo bili in mraz nas je tresel. Ko smo šli proti staném, se je bilo spet razjasnilo. Solnce je bilo še precej od hriba in Anton je šel spet nad mahovje.

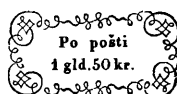
Majerce so ravno krave molzle in Šest me je podučil, da delajo tukaj dekleta iz sira „ožemčke“, ki jih v sabotah dajejo fantom, ki jim prinašajo moke in kruha od doma. Sklenila sva, da hočeva vsak enega dobiti za spomin na planine: pa tū ni bilo nič dobiti, ker je zavolj prevelike vročine mleko prekislo bilo in ni bilo mogoče delati ožemčkov. Svetovale so nama, da naj gremo pol ure daleč pod Mišeli verh, kjer imajo boljše mleko. Na poti tje sva naletela na gosp. Antona, ki je ravno prav iskreno iskal planinskega kravjeka, na katerem rase nek imeniten mah. Pustil je svoj lov in šel je z nama nad ožemčke. Narejajo jih iz sladkega zasiranega mleka. Sir ožemajo z rokami in ga zvaljajo v kroglo, debelemu jabelku podobno, v katero potem z nalašč zato narejenim razbeljenim železom mnogoverstne podobne vžigajo.

(Konec prihodnjič.)

SLOVENSKI GLASNIK.

Lepoznansko-podučen list.

Odgovorni vrednik in izdatelj: A. Janežič.

Št. 3.

V Celovcu 1. marca 1860.

5. zv.

Sonetje.

(Zložil Fr. Cegnar.)

I.

Prijetno vbrani se glasé zvonovi,
Ko zjutraj solnčni žark na gore lije,
Ko zvonček beli iz talne zemlje klije,
Ko se spomladni vračajo godovi;

Prijetni tud' so slavčevi glasovi,
Ki v logu na zeleni veji bije
Ušesu, sercu sladke melodije,
Budi človeka k časti Stvarnikovi:

Še mnogo lepše bije na ušesa
Imé možá, ki v svojem sercu nosi
Ljubezen, briše solze iz očesa

Terpeči revi, v njene rane trosi
Tolažbo, mir, krepost in zlate upe,
Ji z milo roko lajša dni gorjupe.

Skoz Kras železne kola so derdrale,
Na jasnem nebu luna je sijala,
Pri skali je šterlela tiha skala,
V svitlobi bleđi sapice so spale.

In spet na Kras so kola ropotale,
Lomastno hrumna burja je bučala,
In prah in pesek, kamnje v voz metala,
V sneženi kopi kola so zastale.

II.

Zgodí se časi, da drevó pobeli
Na pozno jesen spomladansko cvetje,
Ko se sosedno drevje že obletje,
Ko so snegovi že goré odeli.

Bo zredil se iz cvetja sad veseli?
Mar slane ga branilo bo zavetje?
Se vrača pomlad, s pomladjo poletje? —
O ne! — ves cvet mrazovi bodo vzeli.

Človeku, ko mu vse že sreča vzame,
Zabliska časi cvet vesele nade,
Ko z nogo že stojí na kraju jame;

Al' preden se zavé, se vdere, pade,
Za njim persti germeča teža plane,
Zagrebe ga, da nikdar več ne vstane.

III.

Mladeneč hodil je po bledem svetu,
Spominke ogledaval divjih strasti,
Al' serce ni blodilo v njih zametu,

Poznalo serčnih viher ni oblasti;
Al' zdaj pozna jih on, ko so zarjule
In mu z zagrebi vse potí zasule.

Potovanje krog Triglava.

(Konec.)

Drugo jutro smo se bili namenili čez Hribarce med Knjavsom in Veršacom, memo zadnjega sedmerih jezerc, v Trento.

Fant, ki ima bombardon v svojem premoženju, je pri našem odhodu ravno zajemal vode pri studencu nad kočami. Ko nas zagleda, da se napravljamo proč, teče, kar mu pripuščajo dolge noge, v svoj stan po bombardon, in nam zabombardira eno okroglo za odhod, kar se je pa tudi spodobilo, ker je bil med tem, ko smo na Triglavu bili, izpraznil z žganjem napolnjeno steklenico.

Vzeli smo slovó od planinarjev in jim obljubili, da, ako nam Bog zdravje dá, jih bomo drugo leto spet obiskali.

„Srečno hodite, koder bodi!“ se je slišalo iz vsih ust. „Zdravi ostanite!“ in nategnili smo svoj pot po dolini proti Hribarcem.

Druge manj vroče poletja hodi popotnik todi skorej le po snegu; letas pa je prevelika vročina razkosala nakopičeno plazovje v večje ali manje kupčke, in lezli smo le čez ostro kamnje, ktereга rujavo obličje je kazalo, da ni še navajeno brez snežne odeje ležati na dežju in na solncu. Hudo je pripekalo solnce in terla nas je silna žeja. Pa je ni bilo mogoče pogasiti s snežnico, ki se je odtekala od plazičev le pod kamnjem, pot katerim smo jo sicer slišali šumljati; pa akoravno smo skušali kamnje odvaliti, se šumljanje vendar nič bliže ni slišalo. Zató sem vzel kepo snega na klobuk, da se je tajal in mi studenec nadomestoval. Zdaj sem tudi skusil, kake vrednosti je na planinah požirk žganja. Dokler je bilo kaj mokrega v čutarci, je bilo dobro, zdaj pa — o ti presneti bombardon! — Ko smo prišli na verh, zagledali smo pred seboj veliko planjavo, posuto s prodom, z večim ali manjšim skalovjem in sem ter tje tudi s snegom, ki druge leta čez in čez mertve tla pokriva. Povsod okrog le siva puščava, prava podoba podertije in smerti, akoravno tudi todi ni zadušil mráz vsakterega življenja. — Na levo nam je bil Mišelov konec, pred nami Veršac, Zelnarca in Grad, na desno pa se je dvigal visoki Knjavs. — Veršac ni naj viši hrib za Triglavom, ampak je eden nar nižih špi-kov, kar jih je todi okrog, ki blede obraze v zrak molé. Je pa Veršac kaj pripraven kraj, da popotnik tu pregleduje veličansko nez-nani svet, kako

Sklad na skladu se dviguje,

Golih verhov kamni zid,

in da premišljuje, da tudi to pusto skalovje ne strada mutasto, ampak da tudi tukaj se giblje življenje, se vé da ne tako čversto, kakor po bolj srečnih krajih. — Pomladansko in poletno solnce taja sneg in snežnica šumljá veselo v dolino; kamnje se terga, ko zmerzlina jenjuje, in ropotá v brezen, da se razlega od stene do stene. Marsiktero zelišče in marsikako živalico predrami gorkeje solnce iz dol-zega pozimskega spanja, sem ter tje cveti zarod rož med sivo plešo; trop planinskih kokoši beži pred teboj za bližnjo steno, nad katero se morda še kaka divja koza pase v vednem strahu pred zelenim lovcom, in plešec plava nad teboj po zraku, da bi zaduhal stvari, ki se morda bori s smertjo.

Šli smo proti večeru in pri naj zgornjem jezeru, ki je večje od dveh svojih sosedov, smo se ustavili, južino opravili in od todi odri-nili pod Gradom v Trento.

Hodili smo tje po verhu po, mizi enako ravnih in oglajenih, skal-natih tleh, po katerih bi bil plesal lahko, ko bi ne bile preorane čez in čez od globocih spoklin, širokih od četert palca do pol čevlja, ki vse proti tisti strani deržé, kamor svet visi. To je nekatere zape-ljalo, da so mislili, da se take spoke narejajo le v skalovju, ktere-ga plasti stojé na glavah, in da niso nič drugega, kakor razširjene spo-klina med plastmi. Pa, kakor sva se z Antonom tu prepričala, temu ni tako. Narejajo se te spoke takole: Spomladi se taja na debelo nakopičeni sneg, izpod ktere-ga se snežnica odteka proti tisti strani, kamor svet visi. Znano je pa, da merzla voda zamore veliko več apnenika raztopiti, kakor gorka, se vé da mora imeti v sebi ogeljne kisline. Ta snežnica izdolbuje tedaj vedno globokeje in globokeje žlebiče in prekope, kakoršnih sva vidila od palca do čez seženj glo-bocih. Se vé da ti razori morajo vsi proti eni strani deržati, proti tisti namreč, proti kateri se odteka voda, ne pa proti tisti, proti kateri plasti deržé. Mogoče je pa tudi, da svet tako visi, da se zamore odtekati snežnica po spokah med plastmi, ki jih tedaj vedno razšir-juje in izdolbuje. S časom se napravijo tla, podobne debelim bukvam, ki stojé po koncu tako, da stojé listi bolj ali manj narazen. Tacemu skalovju pravijo nemški naravoslovci: Karrenfelder.

Od tega čudnega razoranega skalnatega polja nas je peljala sterma kozja stezica navzdol pod Gradom, in koj, ko se je bil hrib prevalil, zagledali smo pred sebo v ozki dolini Trento in Zadnico, iz ktere se pride ravno za Triglavom skozi Vrata v Mojstrano.

Preden smo bili prišli v globoko grapo h koči, kjer ima nekaj Trentarjev svojo drobnico, nas je bil še prav popolnoma ohladil ne prepohleven dež.

Od kočé smo šli navzdol po zelenem gozdu in prišli smo v do-lino k Soči, ko smo se poprej radovali v pogledu lepega slapiča, ki je nam na levo, obdan od zelenega drevja, šumljal čez skalo, obraš-čeno z mahovjem. Sem ter tje stojé borne bajte, raztresene po ozki ravni dolini, ki je le od Soče nanesen pród. Na obéh stranéh se dvigujejo visoke skalovite, le redko obraščene stene, izzad katerih gledajo sive glave sem ter tje s snegom kinčanih gorá. Ni ga za-gledati žitnega stebila po celi dolini, le kaka njívica krompirja ali kako fižolovo steblo se vidi. Tudi ga ni konja, ne kravjega repa v Trenti, drobnice pa je sem ter tje po planinah vse černo in belo viditi. Po-lenta, sirotka in krompir redí revne ljudi, kruha in vina ne poznajo skorej, radi pa pijejo žganje, h kateremu prigrizujejo polento, ki se pa nič ne razločuje od kranjskih turšičnih žganjcov.

Vsak Trentar je tudi lovec, in pregnali so že skorej popolnoma divje koze po njih gorah, da morajo zdaj hoditi na Bohinjsko stran

na rop, če hočejo dobiti hlač iz kože divjega kozla. — Ljudje so res revni, pa so kaj čedni in snažni, in se ne bojé, kakor marsikter kranjski revež, zato srajce oprati, da bi se prezgodaj ne stergala. Tudi nisem nikjer na Gorenskem vidil tako zadovoljnih, nedolžno veselih in prijaznih ljudi, kakor so Trentarji. Starega moža, ki nas je nekaj časa spremil, smo popraševali to in uno, in ko smo ga poprašali, kaj da po zimi delajo Trentarji, pravi: kaj delamo? Živini klademo in sami jemo, če kaj imamo. — Gotovo se pretaka nekaj laške kervi po njih žilah in vidi se, da zmes slovanske in laške kervi vzrokuje kaj srečen temperament. Ljudje so sicer bolj šibke, pa lepe postave. Rujave oči in rumene lasé imajo skorej vsi. V celi podobi je nekaj Ipavcom podobnega. — Kar jim ne da koza, ovca in krompir, morajo vse znositi čez goró iz kranjske gore, ki jo imenujejo Kranj. Prodajajo tudi sir in volno tje, kjer se jim pa večidel le blago z blagom plačuje, in vzamejo le toliko denarja, kolikor ga je za davke potreba in če je mogoče, da se spravi kak groš.

Moža, ki nas je spremljeval, smo prašali, kje bi mogli prenočiti.

„To bo težko hodilo; gostivnice ni v tem kraju, samo eden je gori le, ki ima žganje, pa nima kruha ne postelje; mi drugi pa tudi nimamo postelj, seno imamo pa še na planinah. Pa veste kaj, stopite k gospodu! Gospod imajo postelje in menda tudi nekaj vina.

Že pozno zvečer smo prišli k hiši, pred katero je stalo dekle, ki jo poprašamo, kje gosp. fajmošter stanujejo. „Tu notri so“, in zletelo je v vežo. Gospod pridejo iz hiše in smeje se nam pravijo: Dekle je priletelo v hišo in djalo: Berž pojte vun, trije beguni vas čakajo zunaj!

Gospod nas je bil povabil v svojo hišo, ki je bila koj zraven te, ki je bila mežnarjeva.

Povedal nama je mož sledeče od Trente: „Tukaj so nekđaj grofi Athems kopali železno rudo in jo tu cedili. Razvaline peči so ravno tamle zraven cerkve“.

„Kje pa je cerkev?“ ga poprašava. Gospod nama pokaže hiši podobno poslopje brez stolpa, in res sva zagledala pod streho viseti zvončiča dva, kakoršne imajo pri nas pred altarjem. „Tu, kjer farovž stoji, je bilo poslopje za vradnike. Grof Athems je bil obljubil za večne čase prerediti duhovna rudokopom, ki so iz raznih krajev prišedši se tu bili naselili. Pred 81 leti je ruda potekla, stari duhoven je umerl, žlahta je prišla, pobrala je vse in tako so se tudi zgubile tiste grofove pisma. Trentarji so bili 81 let brez duhovna; če je kdo umerl, ga je pokopal mežnar, ki je tudi molil namesto duhovna pri pogrebu. Zdaj ko je novi nadškof prišel v Gorico, je tudi to podfaro ustanovil in jaz sem že od božiča tukaj“.

Trenta je pa od nekđaj inenitna božja pot. Spravljen imajo tern iz Kristusove krone. Trikrat na leto pridere vse terdo ljudstva iz raznih krajev na božjo pot. Vidila sva v cerkvi mnogo podob, ki

naznanujejo, kako se je kak bolnik sem obljubil, obljubo spolnil in ozdravel. Naj stariša podoba je imela menda številko 1716.

Gospod fajmošter, Kravanja po imenu, je kaj priljuden mož in prava dobrota za domače in za popotnike, ki pridejo v te divje kraje. On vsakemu dobro postreže in ga prenoči, in vendar nikdar noče za nobeno storjeno dobroto plačila jemati, ko bi ne vem kdo prišel.

S hvaležnim sercom do gosp. fajmoštra in do njegove matere smo se bili napotili proti kranjski gori. Memo gredé smo ogledali še pod Šnito izvir Soče, ki izpod visoke stene prišumevši koj prav mičen slapič dela.

Blizo verh gore pridši, zagledamo pri studentu sedeti pastirja, ki je bil strašno umazan, kakor v svojem življenju nisem vidil človeka umazanega. „Ta že ne more biti Trentar, ki so vsi tako čedni!“ pravi Anton; in res povedal nam je pastir, da je Podkorenčan.

Koj zgorej imajo Podkorenčani kočo, kjer nam pa bedasti spravnik ni hotel dati še siratke ne. Z verha smo šli po divji dolini Pišenci proti kranjski gori. Na desno so stermeli kviško navpične stene, ki se visoko gori razdeljujejo v raztergane špike. Skoz sredo votli Prizrenek ali po kranjskogorsko Prisenk, z mičnim slapičem spodej, Rogejca in Špica so goré, ki bi jim marsikdo, ki je že veliko lazil po sterminah, težko prišel na verh.

V kranjski gori sva se z gosp. Antonom kaj dobro imela „mit dem Bürgermeister aus dem Wald und dem ersten Rath aus Kronau“, in z nekim mladenčem, ki izmišljuje slovenske basni in pripovedke, katerih ima, kakor je pravil, že dokaj v omari. Posebno se je pa gosp. Anton toliko smejal, da sem se bal za njegovo zdravje.

Obiskali smo bili tudi jezera pod Mangartom; pa tu sem prišel že na kraj, koder je hodilo že turistov na cente; torej naj pa grem jaz tihó domú.

Pa preden jenjam, naj omenim še nekaj.

Nar poprej naj se zapiše v černe bukve kerčmarica blizo D. Dež nas je ujel in šli smo k S. na polič vina. Gosp. Anton se je htel preobuti in poprosil je gospodinjo, da bi mu kdo ocedil čevlje, ki bi jih rad spravil. Se vé, da zastoj ne! Pa postrežljiva žena odgovori: „Pri nas nema nobeden časa, da bi škerpete pucal!“ Jeli smo jo oberati. Ona pa zareži: „Če ste v vorenži ljudje, bi se bili pa v kočii pripeljali!“ Tedaj je dolžen kerčmar le tistim streči, ki se pripeljejo v kočii, navadnim človeškim telesom, ki peš priromajo in pošteno plačajo, pa ne! — Ti gerdogleda baba ti! —

Drugi dan sva dala Šestu slovó in zvečer naji je sprejel kaj prijazno gosp. fajmošter na koroški Beli, ki mi ga je mož veljavne besede imenoval „den besten Pflanzenkenner Krains“. Da bi jih veliko bilo gospodov, ki bi tako obračali svoje „Musestunden“ v prid in bolje spoznanje ljube domovine!

Ko sva z Antonom na Bled prišla, se nama je vse nekaj mertvo zdelo: poslovala sva se tedaj, in vsak je šel svojo pot.